

Zadania WPR po 2020 r.

Julian T. Krzyżanowski

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki
Żywnościowej

Państwowy Instytut Badawczy

.

O czym będzie mowa

- Teoria reformy Wspólnej Polityki Rolnej
- Jakie cele/ priorytety wskazywała Rada? (luty 2017)
- Jakie były cele traktatowe?
- Komunikat Komisji nt. przyszłości WPR (1.12.)
– **pół kroku w dobrym kierunku**
- Które elementy można zaakceptować, a które nie, w świetle polskiego stanowiska (pierwsze refleksje)

Teoria reformy Wspólnej Polityki Rolnej (A. Kay)

„Główną siłą sprawczą zachodzących zmian są wzajemne oddziaływania instytucji Unii Europejskiej i rządów krajów członkowskich”

Dyskusja o przyszłości WPR

Wiele spotkań 2016 -2017

Amsterdam, Chambord, Cork 2.0, Posiedzenia RM, Debaty w Parlamencie

Niejako podsumowaniem – dokument

Prezydencji – „The Future of Common

Agricultural Policy z lutego 2017 (6463/17)

Cele/priorytety proponowane przez Radę 02.2017

- Budowanie odporności
- Reagowanie na wyzwania związane z ochroną środowiska:
- Zapewnienie wymiany pokoleń
- Utrzymanie orientacji rynkowej
- Wzmocnienie pozycji rolników
- Uproszczenie (6463/17)

Czy są to najważniejsze cele dla rolnictwa i rozwoju wsi? czy tak to zostało zapisane w TFUE?

Artykuł 39 TFUE określa cele szczegółowe WPR

- zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego oraz optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej;
- zapewnienie rolnikom godnego poziomu życia;
- stabilizowanie rynków;
- zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw;
- zapewnienie konsumentom rozsądnych cen.

wiele postanowień Traktatu przewiduje
dodatkowe cele ...

- np. ochrona środowiska w celu wspierania zrównoważonego rozwoju (art. 11),
- ochrona konsumentów (art. 12),
- wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt (art. 13),

Czy jednak cele dodatkowe powinny dominować nad celami podstawowymi?

Można stwierdzić, że właściwie już tak się stało.

Wprowadzone reformą z 2013 r. tzw. „zazielenienie” zdominowało na początku obecnej perspektywy zadania WPR.

Niezależnie od realizacji celów ochrony środowiska, chodziło o uzasadnienie podatnikom w krajach członkowskich konieczności łożenia na Wspólną Politykę Rolną, a więc rolnictwo i rozwój wsi.

Co o postulatach Komisji sądzą kraje członkowskie?

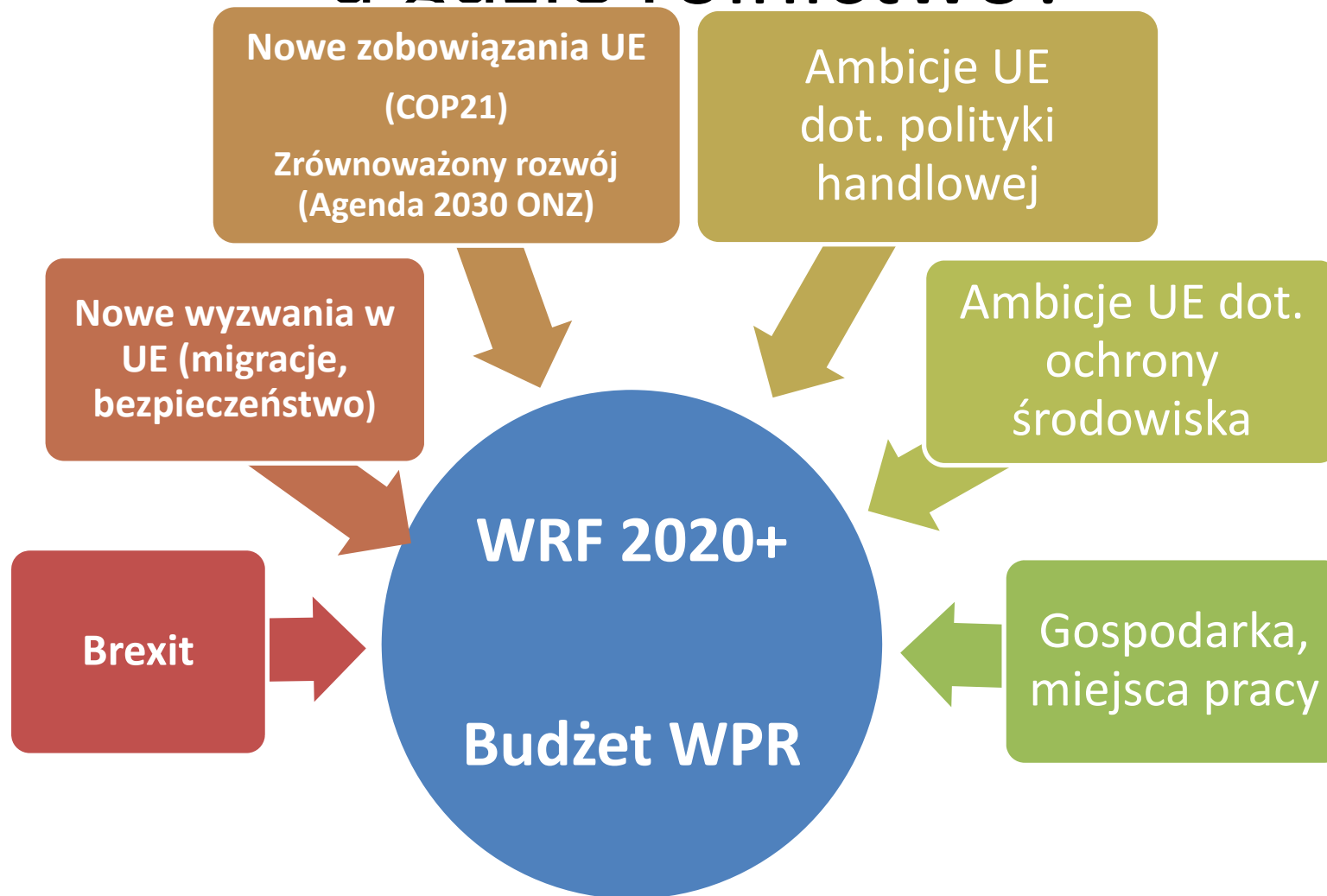
- w przeważającej liczbie, opowiadają się za klasycznym modelem WPR (dwa filary) poza D,DK, NL i P,
- Większość krajów podkreśla także znaczenie płatności bezpośrednich dla wielkości dochodów rolniczych i produkcji,
- prawie pełna zgodność tylko co do jednego priorytetu, tj. uproszczenia WPR,
- Co do pozostałych priorytetów, duża rozbieżność stanowisk

Co o postulatach Komisji sądzą kraje członkowskie? cd.

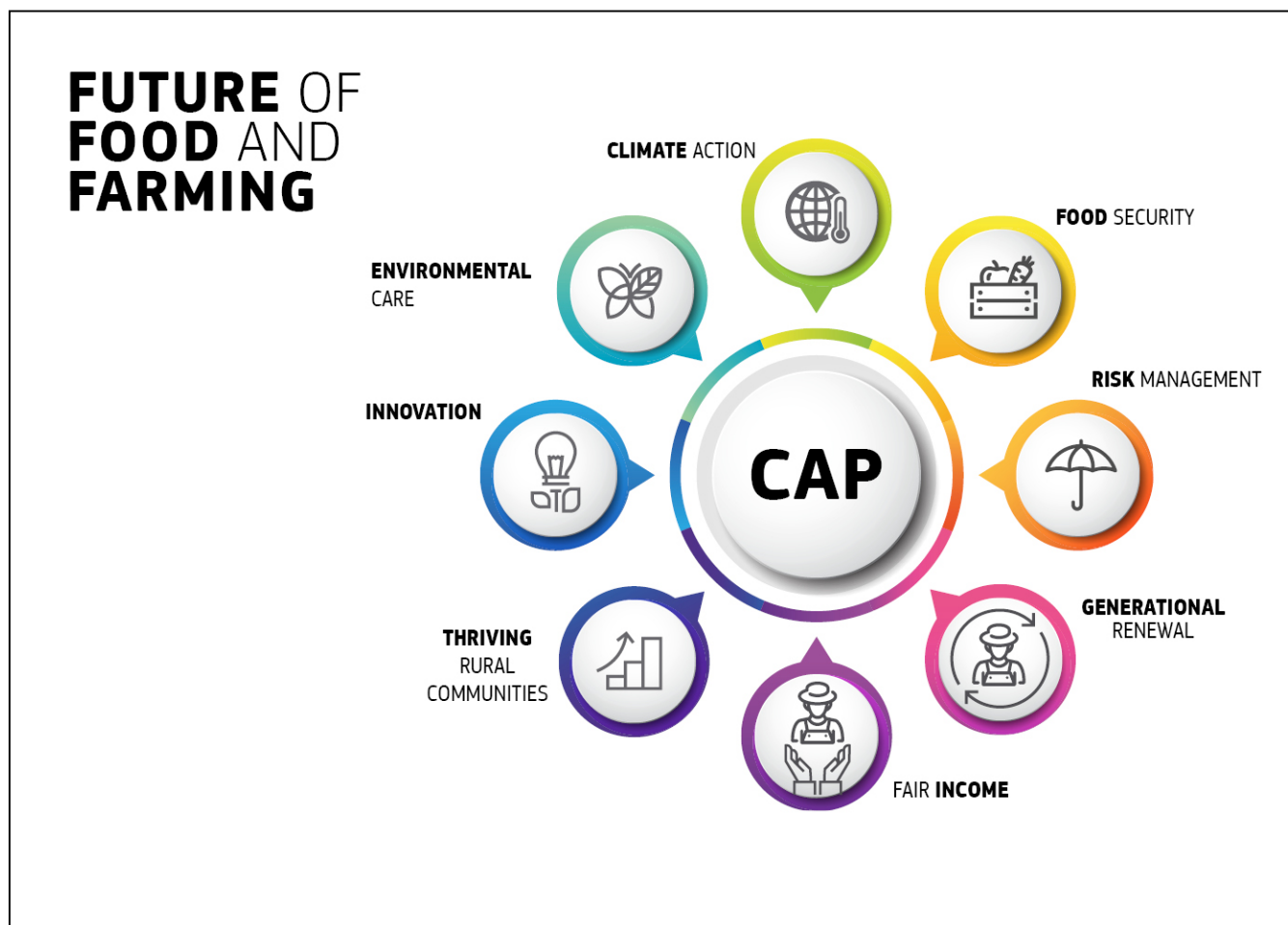
Istotę problemu, mimo odrębnych opinii w wielu kwestiach dobrze oddaje stanowisko Niemiec: „Skupienie się wyłącznie na kwestiach środowiskowych jest zbyt ograniczonym spojrzeniem na potrzeby sektora rolnego”.

Elementy debaty o WPR po 2020 r.

- a gdzie rolnictwo?

Komunikat Komisji nt. przyszłości WPR (1.12.)

Nowe elementy

- Programowanie, strategię krajową , cel zdefiniowany, monitoring , wskaźniki wykonania
- Akcent na jakość żywności : pestycydy, AMR, ekologiczne,
- Nowe możliwości biznesowe na wsi i dla rolnictwa: bioenergia, gospodarka o obiegu zamkniętym, marnotrawstwo żywności

Nowe elementy cd

- Migracje – włączenie wsparcia legalnych migrantów w działania finansowane z PROW
- Zdrowa żywność a walka z otyłością, zdrowe nawyki żywieniowe
- Zarządzania ryzykiem , brak interwencji na rynkach

Spójne z naszym stanowiskiem

- Wsparcie małych i średnich gospodarstw (obowiązkowy capping)
- zmniejszenie różnic pomiędzy wschodem i zachodem w dopłatach bezpośrednich

Niekorzystne, trudne do zaakceptowania

- Brak interwencji rynkowej
- Zarządzanie ryzykiem – różne rodzaje środków, trudne do wdrażania
- Wskaźnikowe wykonanie celów , monitoring, kontrole – wzrost biurokracji, zagrożenie dla funduszy! Mierzalność celów , rezultatów – trudna do wdrożenia

Niekorzystne, trudne do zaakceptowania

- Zazielenienie, mieszanie instrumentów I i II filara – to wzrost biurokracji , dobrowolność w II filarze co do działań środowiskowo-klimatycznych należy pozostawić
- Zbyt duża elastyczność dla MS – to odejście od wspólnych zasad i finansowania , możliwe zakłócenia konkurencji na jednolitym rynku

Wnioski

Priorytety wskazane w dokumencie prezydencji a przede wszystkim Komunikacie nie uwzględniają wielu zadań wspólnej polityki rolnej, ważnych także dla polskiego rolnictwa i rozwoju wsi.

Ważnym zadaniem jest zapewnienie jednolitych warunków konkurencji na europejskim rynku

Drugim, wciąż aktualnym zadaniem WPR, jest wzmocnienie spójności w UE

Wnioski i zalecenia

Jak te zadania osiągnąć?

- Kluczową sprawą jest zapewnienie odpowiedniego, w pełni wspólnotowego budżetu na tę politykę.
- Dla zapewnienia równych warunków konkurencji na jednolitym rynku UE niezbędne jest zakończenie procesu wyrównania stawek płatności bezpośrednich (jest mowa o zmniejszaniu różnic).

Wnioski i zalecenia cd.

Wypada, by WPR służyła nie wygaszaniu produkcji rolnej a jej wzrostowi, w związku z prognozą zwiększonego zapotrzebowania na żywność w świecie.

Ważnym zadaniem, acz „drugiego rzędu” jest uproszczenie systemu finansowania WPR.

Wnioski i zalecenia cd.

WPR także w przyszłości powinna zapewniać społeczeństwu UE niezależność żywnościową, w tym dostęp do żywności o wysokiej jakości, przyczyniając się jednocześnie do realizacji celów zrównoważonego rozwoju, w tym do zachowania w dobrym stanie zasobów ziemi, wody, powietrza i różnorodności biologicznej dla kolejnych pokoleń – i tu się zgadzamy

Wnioski i zalecenia cd.

Konieczna jest koordynacja WPR z innymi unijnymi politykami (m.in. handlową, środowiskową, klimatyczną, energetyczną, rozwojową, konkurencji), które coraz silniej wpływają na rolnictwo i sektor produkcji żywności.

Wnioski i zalecenia cd.

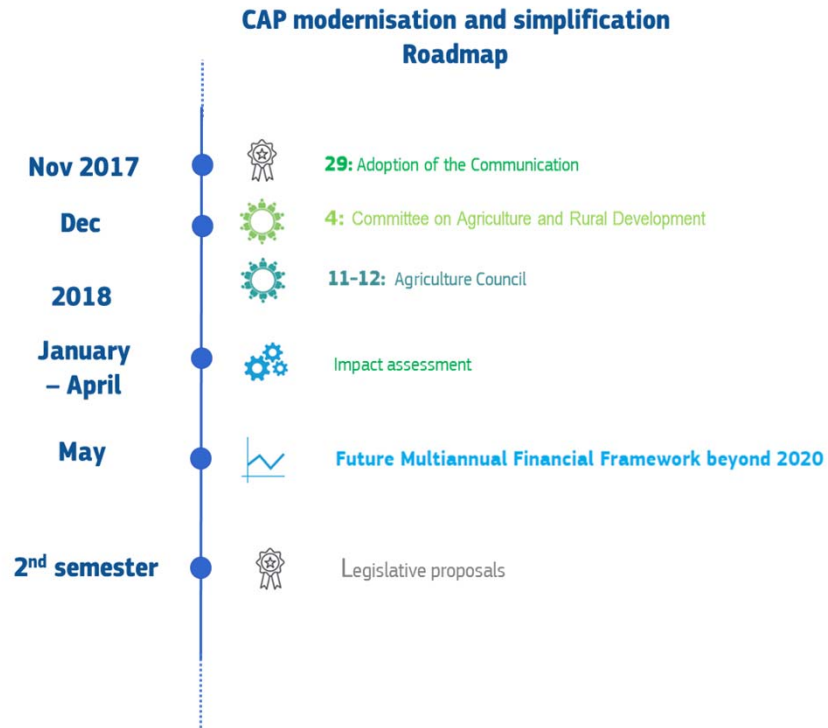
Realizacja ambitnych celów w zakresie innych wspólnotowych polityk nie będzie możliwa bez ambitnej i w pełni wspólnotowej polityki rolnej.

Zalecenia zawarte w „Przyszłość...” stanowią pewien postęp w stosunku do poprzednich dokumentów jeśli chodzi o zbliżenie do celów określonych w traktatach UE.

Wnioski i zalecenia cd.

- Wiele będzie zależało od wzajemnego oddziaływania instytucji Unii Europejskiej i rządów krajów członkowskich, a później propozycji legislacyjnych

Proponowany kalendarz

Future of CAP

Dziękuję za uwagę